

УДК 332.34:332.36

А. М. Третяк,

д. е. н., професор, головний науковий співробітник,
Інститут агроекології і природокористування НААН України
ORCID ID: 0000-0002-1154-4797

В. М. Третяк,

д. е. н., професор, професор кафедри геодезії та землеустрою,
Сумський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0001-6779-1941

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.23.3

ЗОНУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ: ЗАКОНОДАВЧИЙ КОЛАПС ТА НАУКОВІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

A. Tretiak,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Chief Researcher,
Institute of Agroecology and Nature Management of NAAS of Ukraine

V. Tretiak,

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Geodesy and Land Management, Sumy National Agrarian University

LAND ZONING: LEGISLATIVE COLLAPSE AND SCIENTIFIC FUNDAMENTALS OF PLANNING THE LAND USE DEVELOPMENT BY UNITED TERRITORIAL COMMUNITY

В умовах економічних трансформацій та законодавчих змін, актуалізувалося потреба у перегляді наукових засад планування розвитку землекористування об'єднаних територіальних громад. Зокрема в статті досліджено прийнятий 17 червня 2020 року Верховною Радою України закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель", який набирає чинності з 24 липня 2021 року. Де одним із основних завдань було комплексне просторове планування територій громад, що скасовує необхідність розроблення декількох, споріднених за змістом, видів містобудівної документації та документації із землеустрою. В процесі дослідження констатовано, що зазначений закон має цілу низку вад, особливо щодо зонування земель, об'єднання документації із землеустрою та містобудівної документації, а також щодо комплексного плану просторового розвитку землекористування на території територіальної громади. У результаті авторами дано визначення зонування земель за їх категоріями та типами землекористування, з врахуванням того, що поняття "земля" і "територія" не однозначні. Зазначивши, що власність, згідно з Конституцією України, притаманна тільки категорії "земля" та відмітивши те, що "територія" не може бути об'єктом права власності, а відповідно об'єктом земельних, правових та економічних відносин. Запропоновано перехід класифікації за категоріями земель до європейської класифікації за типами землекористування. Це дозволить здійснювати перехід у регулюванні земельних відносин від категорії до типів (підтипів) землекористування, далі до цільового призначення земельних ділянок і дозволеного використання земель та навпаки. Також авторами запропоновано, виходячи із європейської практики, відмовитися від розроблення генеральних планів населених пунктів (сіл, селищ та невеликих міст). На заміну яких, в межах відповідних підтипів землекористування,

розробляти детальні плани території (організації землекористування). Це у свою чергу дозволить зекономити бюджетні кошти, які необхідні при варіанті Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель". А також прискорити процес комплексного планування просторового розвитку землекористування територіальної громади.

In the context of economic transformations and legislative changes, the need to review the scientific foundations of planning the development of land use of united territorial communities has become actual. In particular, the article examines the law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Land Use Planning", which enters into force on 24.07. 2021. One of the main tasks of it is a comprehensive spatial planning of communities, which eliminates the need to develop several related in content types of urban planning documentation and documentation on land management. In the course of the research, it is stated that this law has a number of shortcomings, especially with regard to land zoning, integration of land management documentation and urban planning documentation, as well as with a comprehensive plan for spatial development of land use in the territorial community. As a result, the authors define zoning of lands by their categories and types of land use, taking into account that the concepts of "land" and "territory" are not monosemous. Noting that property, according to the Constitution of Ukraine, belongs only to the category of "land" and noting that "territory" cannot be the object of property rights, and therefore the object of land, legal and economic relations. The transition of the classification by land categories to the European classification by land use types is proposed. This will allow for the transition in the regulation of land relations from category to types (subtypes) of land use, then to the designated purpose of land plots and permitted use of land and vice versa. The authors also proposed, based on European practice, to abandon the development of master plans for settlements (villages, townships and small towns). In return, within the relevant subtypes of land use, to develop detailed plans of the territory (land use organization). This, in turn, will save the budget funds needed in the version of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Land Use Planning". Moreover, to accelerate the process of integrated planning of spatial development of land use of the territorial community.

Ключові слова: планування земель, зонування земель, типи (підтипи) землекористування, планування територій, комплексний план просторового розвитку території територіальної громади.

Key words: land planning, land zoning, types (subtypes) of land use, territorial planning, a comprehensive plan of spatial development of the territorial community.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

17 червня 2020 року Верховною радою України прийнятий Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель", який набирає чинності з 24.07.2021 року [1]. Як зазначено в пояснювальній записці цього закону, основною метою та завданнями його прийняття було "врегулювання питань встановлення меж громад; комплексного просторового планування територій громад, що скасовує необхідність розроблення декількох, споріднених за змістом, видів містобудівної документації та документації із землеустрою; унормування питань, пов'язаних із її затвердженням; нормування формування електронної картографічної основи для планування території; забезпечення реального зв'язку програм соціально-економічного розвитку із документацією із просторового планування, а також створення прозорого та неконфліктного механізму врахування громадських та приватних інтересів

через прозорі громадські обговорення". Основними концептуальними положеннями даного закону є: зонування земель у межах територій територіальних громад; удосконалення управління у сфері містобудівної діяльності та землеустрою; спрощення виконання топографо-геодезичних і картографічних робіт для потреб просторового планування; сприяння розвитку автоматизованих систем управління ресурсами, комплексному збереженню повноцінного життєвого середовища, довкілля та культурної спадщини; забезпечення ефективного використання та охорони всіх земель у межах території об'єднаних територіальних громад. Разом з тим, із наявності хороших намірів законодавців щодо планування використання земель та інших природних ресурсів на території об'єднаних територіальних громад, вони цим законом створили низку правових та економічних проблем у галузі використання і охорони земель та земельних відносин, що і спричинило актуальність даного дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання зонування земель в Україні висвітлено в багатьох працях, як-от: С. Булигіна, Г. Грещука, Д. Добряка, О. Дорош, В. Другак, Н. Ісаченко, О. Матвійчука, С. Осипчука, А. Паламарчук, А. Третяка та інших учених. Зокрема в останні роки займалися проблематикою зонування такі вчені: Г. Грещук щодо розвитку системи планування сталого використання та охорони сільськогосподарських земель та організаційно-економічних засад зонування земель в аграрному виробництві [2; 3]; О. Малащук, Т. Мовчан щодо формування системи зонування рекреаційного землекористування [6]; Г. Калетнік, М. Підлипна щодо дистанційного зонування землі на базі програмного забезпечення Erdas Imagine [4]. Однак у зв'язку із прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель" [1], актуалізувалося потреба у перегляді основних концептуальних засад зонування земель як базової основи планування розвитку землекористування об'єднаних територіальних громад.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є дослідження проблемних питань законодавства щодо зонування земель та організаційно-економічних планування розвитку землекористування об'єднаних територіальних громад.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У зв'язку з тим, що законодавець у законі України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель" від 17 червня 2020 року № 711-ІХ використовує два терміни "зонування земель" і "зонування території" які за своєю сутністю не є тотожними, розглянемо ці поняття. Так, згідно зі статтею 1 Закону України "Про охорону земель" земля — поверхня суші з ґрунтами, корисними копалинами та іншими природними елементами, що органічно поєднані та функціонують разом з нею [9]. Згідно статті 13 Конституції України земля є об'єктом права власності [5]. Водночас згідно зі статтею 1 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" територія — це частина земної поверхні з повітряним простором та розташованими під нею надрами у визначених межах (кордонах), що має певне географічне положення, природні та створені в результаті діяльності людей умови і ресурси [10]. Відмітимо те, що

територія не може бути об'єктом права власності, а відповідно об'єктом земельних правових та економічних відносин.

Також прийнятим вищевказаним Законом внесені зміни до Закону України "Про землеустрій" [7], зокрема в частині щодо визначення плану зонування як сукупності земельних ділянок у межах населених пунктів, на які не затверджений детальний план території. У змінах до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" [10] відмічено, що план зонування території (зонінг) — це документація, що є складовою комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади або генерального плану населеного пункту і визначає умови та обмеження використання території у межах визначених функціональних зон. План зонування території встановлює функціональне призначення, вимоги до забудови окремих територій (функціональних зон) населеного пункту, їх ландшафтної організації.

У науковій літературі щодо зонування земель йдуть вже давно дискусії. Зокрема, А. Третяк, В. Другак, О. Дорош у статті "Концептуальні основи зонування земель для управління земельними ресурсами за межами населених пунктів" найбільш повно обґрунтували сутність зонування земель як землевпорядний процес щодо формування правового режиму та землевпорядного регламенту землекористування [13]. У проєктах закону України "Про зонування земель" [8] визначено, що зонування земель — поділ земель адміністративно-територіальних утворень відповідно до категорій земель, типів землекористування. В подальшому А.М. Третяк у своїй праці "Землеустрій в Україні: теорія, методологія" [12, с. 521] удосконалює це визначення, зокрема: зонування земель за їх категоріями та типами землекористування — це землевпорядно-правові дії щодо визначення меж (зон) земель за їх категоріями та типами (підтипами) землекористування (видах використання) з врахуванням еколого-економічної придатності земель та формуванню правового режиму землекористування в зонах. Одночасно ним зазначається, що зонування земель базується на таких основних принципах:

- забезпечення екологічних пріоритетів землекористування;
- розподілу по доцільному використанню за ступенем еколого-економічної придатності, суспільної (природоохоронної, історико-культурної, наукової, ресурсної) або містобудівної цінності земель;
- відкритості інформації із зонування;
- громадського обговорення на усіх етапах

визначення правового режиму земельних ділянок в межах кожної зони;

— обов'язковості дотримання встановленого правового режиму землекористування в зонах для фізичних і юридичних, та органів виконавчої влади і місцевого самоврядування.

Під типом землекористування розумілося — різновид використання земель у межах однієї категорії земель, що визначає дозволені види використання земель в залежності від їх еколого-економічної придатності і соціально-економічних потреб. У подальшому у своїх працях [11; 12] поняття типу (підтипу) землекористування удосконалюється, зокрема як різновид використання земель відповідно до певної типологічної ознаки: суспільних та соціально-економічних потреб, еколого-економічної придатності, основного виду використання земель із врахуванням не тільки їх придатності а і цінності інших природних ресурсів. Водяться поняття функціональне використання земельної ділянки як вид використання земельної ділянки відповідної категорії земель та цільового призначення, встановлений з урахуванням економічної доцільності, що провадиться на ній та дозволене використання земель — різновиди використання земель визначені на підставі документації із землеустрою, які характеризуються складом земельних угідь та функціональним використанням земельних ділянок. Відповідно формулюється визначення правового режиму земельної ділянки як встановлені правовими нормами порядок та умови використання за цільовим призначенням та дозволеним використанням земель у межах їх категорій та типів землекористування і землевпорядний регламент як затверджені в установленому порядку текстові матеріали, що визначають параметри дозволеного використання земель (режим землекористування) та допустимі зміни цих параметрів.

У процесі зонування земель за їх категоріями та типами землекористування, залежно від рівня капіталізації, екологізації та соціальних і суспільних земельних інтересів, виділяються такі типи та підтипи землекористування:

1) сільськогосподарський, який включає підтипи: польовий, ґрунтозахисний, садовий, сінокосо-пасовищний, спеціальний, змішаний, науково-дослідний, присадибний, сільськогосподарський нетрадиційний (органічне землеробство, вирощування нішових культур тощо);

2) житловий, який включає підтипи: садибний, котеджний з одно- та двох поверховою за-

будовою, багатоповерхової забудови з трьома і більше поверхами, столичної забудови;

3) громадсько-комерційний, який включає підтипи: муніципальний з розміщенням соціально-культурних та інших громадського призначення об'єктів, комерційний — з розміщенням торгівельних та інших комерційних об'єктів, спеціальний — спеціальна забудова відповідного призначення, змішаний із змішаною забудовою;

4) заповідний, який включає підтипи: природно-заповідний, садово-заповідний, рекреаційний, науково-дослідний;

5) природоохоронний, який включає підтипи: природно-ресурсно-охоронний, біотично-охоронний, санітарно-охоронний, науково-охоронний;

6) оздоровчий, який включає підтипи: природно-лікувальний, оздоровчий;

7) рекреаційний, який включає підтипи: дачний, спортивно-рекреаційний, еколого-рекреаційний, рекреаційний міської рекреації, оздоровчо-рекреаційний, мисливський;

8) історико-культурний, який включає підтипи: історичної спадщини, охоронний;

9) лісогосподарський, який включає підтипи: ресурсно-охоронний, рекреаційний;

10) лісопромисловий;

10) водогосподарський, який включає підтипи: ресурсно-охоронний, рекреаційний;

11) водопромисловий;

11) промисловий, який включає підтипи: гірничодобувної промисловості, промисловий (локальний);

12) інженерної та транспортної інфраструктури, який включає підтипи: енергетичний; автомобільного транспорту, залізничного транспорту, морського транспорту, річкового транспорту, авіаційного транспорту, трубопровідного транспорту, міського електротранспорту, зв'язку;

13) спеціального призначення, який включає підтипи: обороно-безпековий, прикордонний, внутрішньо-безпековий.

Отже, зонування земель за їх категоріями та типами землекористування це землевпорядно-правові дії щодо розподілу земель (у межах територій рад або об'єднаних територіальних громад) на типи та підтипи землекористування у залежності від еколого-економічної придатності земельних угідь, цінності інших природних ресурсів — за межами населених пунктів та містобудівної і природно-ресурсної цінності земель і інших природних ресурсів — у межах населених пунктів.

Базуючись на вказаних принципах, розроблений класифікатор земель за їх категоріями та типами (підтипами) землекористування [11], який дозволяє здійснювати перехід у регулюванні земельних відносин від категорії до типів (підтипів) землекористування, далі до цільового призначення земельних ділянок і дозволеного використання земель та навпаки.

Основною передумовою вирішення проблем соціально-економічної та екологічної складової землекористування є зонування земель за типами (підтипами) землекористування як механізму забезпечення його сталості, продуктивних функцій землі як природного капіталу та переходу класифікації за категоріями земель до європейської класифікації за типами землекористування.

У змінах до статті 25 Закону України "Про землеустрій" [7] частина перша зазначається, що "Особливим видом такої документації є документація із землеустрою, яка одночасно є містобудівною документацією, — комплексні плани просторового розвитку територій територіальних громад, генеральні плани населених пунктів, детальні плани територій", а також частина друга, що "містобудівна документація, яка одночасно є документацією із землеустрою (комплексні плани просторового розвитку територій територіальних громад, генеральні плани населених пунктів, детальні плани територій)". Ці види документації згідно чинними законами мають різну мету і розробляються на різних концептуальних засадах: документація із землеустрою — розробляється для регулювання відносин (земельних, економічних, екологічних, правових, сільськогосподарських, містобудівних, рекреаційних, обороно-безпекових тощо), які виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами із забезпечення сталого розвитку землекористування; містобудівна документація — забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Отже, при розробленні комплексних планів просторового розвитку території територіальної громади, виходячи із зарубіжної практики [12, с. 519—520], економічно та екологічно першочерговим повинно бути розроблення планів розвитку землекористування територій об'єднаних територіальних громад шляхом зонування земель за їх категоріями та типами (підтипами) землекористування. При цьому повинні дотримуватись таких вимог:

— створення умов для життя і праці, які б сприяли гарному стану здоров'я і безпеці населення;

— поліпшення якості житла для населення шляхом уникнення незбалансованості структури і динаміки населення, збільшення ступеня володіння землею широких верств населення;

— підтримка соціальних і культурних потреб населення, особливо родин, молоді, громадян похилого віку та інвалідів, забезпечення потреб у земельних ділянках системи освіти, спорту, дозвілля та відпочинку;

— збереження, відновлення і розвиток існуючих місцевих центрів охорони цінних природних ресурсів і ландшафтів, біорізноманіття, історично-культурної спадщини та формування міських і сільських архітектурно мистецьких, естетичних і рекреаційних ландшафтів;

— збереження і підтримка розвитку землекористування церков і релігійних організацій;

— захист довкілля шляхом використання відновлюваних джерел енергії, захисту природи і збереження сільської місцевості, зокрема, шляхом екологічного балансу у природі, охорони вод, ґрунту, земель з мінеральними покладами, а також клімату;

— економічні: розвиток сільського, лісопромислового і водопромислового господарства, транспорту, комунальних послуг — особливо, водопостачання, видалення відходів і стоків, підтримання структурної ролі середнього і малого бізнесу, захист земельних та інших природних ресурсів і їх збереження, захист існуючих і створення нових робочих місць;

— оборони і безпеки країни, енергетичної системи;

— розвитку загальнодержавної та регіональної інженерної і транспортної інфраструктури;

— інших заходів планування використання земель прийнятих територіальними громадами.

У всіх економічно розвинених державах, як і в Україні, землекористування за межами населених пунктів є, як правило, сільським (в Україні більше 90 % території). До нього відносяться не тільки землі сільськогосподарського призначення, але і лісогосподарського, рекреаційного та іншого призначення які використовуються для відпочинку і оздоровлення населення. Тому в подальшому, виходячи із європейської практики, необхідно відмовитися від розроблення генеральних планів населених пунктів (сіл, селищ та невеликих міст), а в заміні, за наявності інвестицій (бюджетного чи приватного фінансування) в межах відповідних підтипів землекористування розробляти детальні

плани території (організації землекористування). Це дозволить з економити більше половини бюджетних коштів, які необхідні у варіанті закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель" та прискорити процес комплексного планування просторового розвитку землекористування територіальної громади.

**ВИСНОВКИ
І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ
РОЗВІДОК**

Прийнятим Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель", передбачено урегулювання проблемних питань планування використання земель, особливо об'єднаних територіальних громад. Проте дослідження показало, що його реалізація має цілу низку вад, особливо щодо зонування земель, об'єднання документації із землеустрою та містобудівної документації комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Саме тому авторами запропоновано під зонування земель (за їх категоріями та типами землекористування) розуміти землевпорядно-правові дії щодо розподілу земель на типи та підтипи землекористування в залежності від еколого-економічної придатності земельних угідь, цінності інших природних ресурсів — за межами населених пунктів (у межах територій рад або об'єднаних територіальних громад) та містобудівної і природно-ресурсної цінності земель й інших природних ресурсів — в межах населених пунктів. Крім того, виходячи із європейської практики, пропонується відмовитися від розроблення генеральних планів населених пунктів (сіл, селищ та невеликих міст), а в заміні, за наявності інвестицій (бюджетного чи приватного фінансування) в межах відповідних підтипів землекористування розробляти детальні плани території (організації землекористування). Це дозволить з економити більше половини бюджетних коштів, які необхідні у варіанті Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель" та прискорити процес комплексного планування просторового розвитку землекористування територіальної громади.

Література:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17 червня

2020 року № 711-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text> (дата звернення 20.10.2020).

2. Грещук Г.І. Організаційно-економічні засади зонування земель в аграрному виробництві. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції "Сучасні моделі розвитку агропромислового виробництва: виклики та перспективи". Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака; СНАУ, 2018. С. 40—42.

3. Грещук Г.І. Розвиток системи планування сталого використання та охорони сільськогосподарських земель. Агросвіт. 2018. № 24. С. 23—30. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.23.

4. Калетнік Г.М., Підлипна М.П., Янович В.П. Геоінформаційний метод дистанційного зонування землі на базі програмного забезпечення. Техніка, енергетика, транспорт АПК. 2016. № 2 (94). С. 5—11. URI: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/13071.pdf>

5. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 20.10.2020).

6. Малащук О.С., Мовчан Т.В. Рекомендації щодо формування системи зонування рекреаційного землекористування. Збірник наукових праць II Міжнародної науково-практичної конференції "Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення". Херсон: ДВНЗ "ХДАУ", 2019. С. 118—120.

7. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення 21.10.2020).

8. Про зонування земель: Проект Закону України від 19 березня 2009 року № 4238. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF39Q00A.html (дата звернення 20.10.2020).

9. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 року № 962-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/962-15/print-1476586411943513> (дата звернення 20.10.2020).

10. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України 17 лютого 2011 року № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення 21.10.2020).

11. Третяк А.М. Земельний капітал: теоретико-методологічні основи формування та функціонування. Львів: СПОЛОМ, 2011. 520 с.

12. Третяк А.М. Землеустрій в Україні: теорія, методологія. Херсон: ОАДІ-ПЛАЮС, 2013. 650 с.

13. Третяк А.М., Третяк В.М., Дорощ О.С. Концептуальні основи зонування земель для управління земельними ресурсами за межами населених пунктів. Землевпорядний вісник. 2008. № 4. С. 40—45.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning Land Use Planning", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text> (Accessed 20 October 2020).

2. Hreshchuk, H. (2018), "Organizational and economic principles of land zoning in agricultural production". Materials of the I All-Ukrainian Scientific and Practical Conference [Modern models of agro-industrial production development: challenges and prospects], Glukhiv Agro-technical Institute, Ukraine, pp. 40—42.

3. Hreshchuk, H. (2018), "Development of planning system for sustainable use and protection of agricultural land", Agrosvit, vol. 24, pp. 23—30. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.23.

4. Kaletnik, H. Pidlypna, M. and Yanovich, V. (2016), Geoinformation Methods Remote Sensing Based Software Erdas Imagine, vol. 2 (94), pp. 5-11. available at: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/13071.pdf> (Accessed 20 October 2020).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), Constitution of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 20 October 2020).

6. Malashchuk, O. and Movchan, T. (2019). "Recommendations for the formation of a system of zoning of recreational land use". Collection of scientific papers of the II International Scientific and Practical Conference [The impact of climate change on the spatial development of the Earth: the consequences and solutions], SHEE "KSAU, Kherson, Ukraine, pp. 118—120.

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), Law of Ukraine "On Land Management", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (Accessed 21 October 2020).

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2009), Draft Law of Ukraine "On Land Zoning", available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF39Q00A.html (Accessed 20 October 2020).

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), Law of Ukraine "On Land Protection", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/962-15/print1476586411943513> (Accessed 20 October 2020).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), Law of Ukraine "On regulation of urban planning

activities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (Accessed 21 October 2020).

11. Tretiak, A. (2011), Zemelnyi kapital: teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannya ta funktsionuvannya [Land capital: theoretical and methodological foundations of formation and operation], SPOLOM, Lviv, Ukraine.

12. Tretiak, A. (2013). Zemleustriy v Ukraini: teoriia, metodolohiia [Land management in Ukraine: theory, methodology], OLDI-PLUS, Kherson, Ukraine.

13. Tretiak, A. Druhak, V. and Dorosh, O. (2008). "Conceptual bases of land zoning for land resources management outside settlements". Land Management Journal, vol. 4, pp. 40—45.

Стаття надійшла до редакції 21.11.2020 р.

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292